

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

NGÔ THỊ YẾN

**NGHIÊN CỨU ẢNH HƯỞNG CỦA PHÂN BÓN
TỚI NĂNG SUẤT VÀ DƯ LƯỢNG NO_3^-
TRONG ĐẬU TRẠCH TẠI THÁI NGUYÊN**

**NGÀNH: KHOA HỌC CÂY TRỒNG
MÃ SỐ: 60.62.01.10**

**LUẬN VĂN THẠC SỸ
KHOA HỌC CÂY TRỒNG**

Người hướng dẫn Khoa học: TS. NGUYỄN THÚY HÀ

Thái Nguyên 11- 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan đây là công trình nghiên cứu của tôi. Những kết quả và các số liệu trong luận văn chưa được ai công bố dưới bất cứ hình thức nào. Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm trước nhà trường về sự cam đoan này.

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 10 năm 2014

Tác giả

Ngô Thị Yến

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi đã nhận được rất nhiều sự giúp đỡ của các thầy cô công tác tại khoa Nông học, trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, các đồng nghiệp nơi tôi công tác.

Để bày tỏ lòng biết ơn, tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám hiệu Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã cho tôi cơ hội tham gia khoá đào tạo thạc sỹ khoá K20 trồng trọt của trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.

Tôi xin trân trọng cảm ơn **TS. Nguyễn Thúy Hà** đã hướng dẫn tận tình trong suốt quá trình thực hiện đề tài và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy, cô giáo công tác tại Khoa Nông học, phòng quản lý đào tạo sau Đại học đã giảng dạy, chỉ bảo, giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Nhân dịp này, tôi xin trân trọng cảm ơn các đồng nghiệp, anh em bè bạn và gia đình đã tạo điều kiện về thời gian, vật chất và tinh thần cho tôi trong thời gian học tập và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 20 tháng 10 năm 2014

Tác giả

Ngô Thị Yên

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

BVTV	: Bảo vệ thực vật
CT	: Công thức
CV (%)	: Coefficient of variance (hệ số biến động)
ĐBSH	: Đồng bằng Sông Hồng
FAO	: Food Agriculture Organization (tổ chức Nông – Lương thế giới)
GDP	: Tốc độ tăng trưởng kinh tế
ha	: hecta
KLTB	: Khối lượng trung bình
LSD	: Least significant difference (sai khác nhỏ nhất có ý nghĩa)
NSLT	: Năng suất lý thuyết
NSTT	: Năng suất thực thu
NXB	: Nhà xuất bản
P	: Probablility (xác suất)
WHO	: Tổ chức Y tế Thế giới

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở khoa học.....	4
1.2. Sơ lược về tình hình sản xuất rau và sử dụng phân bón trên thế giới.....	8
1.2.1. Sơ lược về tình hình phát triển rau trên thế giới	8
1.2.2. Sơ lược về tình hình sản xuất sử dụng phân bón trên thế giới	10
1.3. Sơ lược về tình hình sản xuất rau và sử dụng phân bón ở Việt Nam	11
1.3.1. Sơ lược về tình hình phát triển rau ở Việt Nam.....	11
1.3.2. Sơ lược về tình hình sản xuất sử dụng phân bón ở Việt Nam.	12
1.4. Tình hình nghiên cứu trong nước và trên thế giới liên quan tới đề tài	15
1.4.1. Tình hình nghiên cứu của một số nước trên thế giới	15
1.4.2. Tình hình nghiên cứu trong nước.....	17
1.5. Cơ sở thực tiễn	22
Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	24
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	24
2.1.1. Vật liệu nghiên cứu	24
2.1.2. Địa điểm và thời gian nghiên cứu	24
2.2. Nội dung nghiên cứu	24
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	24
2.3.1. Công thức, phương pháp bố trí thí nghiệm	24
2.4. Chỉ tiêu nghiên cứu và phương pháp theo dõi	27
2.4.1. Các chỉ tiêu về sinh trưởng, phát triển	27
2.4.2. Đánh giá tình hình sâu bệnh hại ở các công thức	27
2.4.3. Các chỉ tiêu về năng suất và các yếu tố cấu thành năng suất.....	28
2.4.4. Các chỉ tiêu chất lượng quả.....	28
2.4.5. Sơ bộ hạch toán hiệu quả kinh tế	29
2.5. Phương pháp xử lý số liệu.....	29

2.5.1. Phương pháp phân tích mẫu.....	29
2.5.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	29
2.6 Kỹ thuật trồng và chăm sóc cây đậu trạch	77
2.6.1. Thời vụ	77
2.6.2. Làm đất, bón phân, gieo hạt.....	77
2.6.3. Chăm sóc và phòng chống dịch hại	79
2.6.4. Thu hoạch.....	82
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	30
3.1. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến sinh trưởng và phát triển của đậu trạch.....	30
3.1.1. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến tỷ lệ nảy mầm của đậu trạch	30
3.1.2. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến thời gian sinh trưởng của đậu trạch.....	30
3.1.3. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến chiều cao cây của đậu trạch .	32
3.1.4. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến số lá của đậu trạch.....	36
3.1.5. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến tốc độ ra lá của đậu trạch	39
3.1.6. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến sâu, bệnh hại đậu trạch.....	40
3.1.7. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến một số chỉ tiêu theo dõi quả đậu trạch.....	42
3.1.8. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất quả đậu trạch	44
3.1.9. Sơ bộ hạch toán hiệu quả kinh tế	46
3.2. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến sinh trưởng và phát triển của đậu trạch	47
3.2.1. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến tỷ lệ nảy mầm của đậu trạch.....	47
3.2.2. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến thời gian sinh trưởng và phát triển của đậu trạch.....	47
3.2.3. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến chiều cao cây của đậu trạch.....	49

3.2.4. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây đậu trạch	51
3.2.5. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến số lá của đậu trạch	52
3.2.6. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến tốc độ ra lá của đậu trạch.....	54
3.2.7. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến sâu, bệnh hại đậu trạch	56
3.2.8. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến một số chỉ tiêu theo dõi quả đậu trạch.....	56
3.2.9. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất quả đậu trạch	58
3.2.10. Sơ bộ hạch toán hiệu quả kinh tế	59
3.3. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến năng suất và dư lượng nitrat (NO ₃ ⁻) trong đậu trạch.....	60
3.3.1. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến tỷ lệ nảy mầm của đậu trạch	60
3.3.2. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến thời gian sinh trưởng của đậu trạch	60
3.3.3. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến chiều cao cây của đậu trạch	62
3.3.4. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây của đậu trạch.....	64
3.3.5. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến số lá của đậu trạch.....	65
3.3.6. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến tốc độ ra lá của đậu trạch	67
3.3.7. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến sâu, bệnh hại đậu trạch.....	69
3.3.8. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến một số chỉ tiêu theo dõi quả đậu trạch.....	70
3.3.9. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất quả đậu trạch	72
3.3.10. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến hàm lượng nitrat (NO ₃ ⁻) trong quả đậu trạch	73
3.3.11. Sơ bộ hạch toán hiệu quả kinh tế	74
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	76

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Tình hình sản xuất rau trên thế giới từ 2008 - 2012.....	8
Bảng 1.2: Tình hình sản xuất rau châu Á.....	9
Bảng 1.3: Tình hình sản xuất rau Trung Quốc.....	9
Bảng 1.4: Tình hình sử dụng phân bón ở một số nước Đông Nam Á	10
Bảng 1.5: Tình hình sản xuất rau ở Việt Nam 2008 - 2012.....	11
Bảng 1.6: Ngưỡng giới hạn hàm lượng NO_3^- trong rau tươi của FAO, 1993	14
Bảng 1.7: Ngưỡng giới hạn hàm lượng NO_3^- trong rau của CHLB Nga	15
Bảng 3.1. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến tỷ lệ nảy mầm của đậu trạch ...	30
Bảng 3.2. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến thời gian sinh trưởng của đậu trạch	30
Bảng 3.3. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến động thái tăng trưởng chiều cao cây đậu trạch.....	33
Bảng 3.4. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây đậu trạch.....	35
Bảng 3.5. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến động thái ra lá cây đậu trạch.....	37
Bảng 3.6. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến tốc độ ra lá của đậu trạch	39
Bảng 3.7. Tỷ lệ sâu, bệnh hại ở các công thức thí nghiệm	41
Bảng 3.8. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến một số chỉ tiêu theo dõi quả đậu trạch	42
Bảng 3.9. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất quả đậu trạch.....	44
Bảng 3.10. Ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến hiệu quả kinh tế cây đậu trạch.....	46
Bảng 3.11. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến tỷ lệ nảy mầm của đậu trạch	47
Bảng 3.12. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến thời gian sinh trưởng của đậu trạch.....	48
Bảng 3.13. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến động thái tăng trưởng chiều cao của đậu trạch.....	49

Bảng 3.14. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến tốc độ tăng trưởng chiều cao của đậu trạch.....	51
Bảng 3.15. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến số lá của đậu trạch.....	53
Bảng 3.16. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến tốc độ ra lác của đậu trạch	54
Bảng 3.17. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến tình hình sâu, bệnh hại đậu trạch	56
Bảng 3.18. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến một số chỉ tiêu theo dõi quả đậu trạch	56
Bảng 3.19. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất quả đậu trạch	58
Bảng 3.20. Ảnh hưởng của lượng phân lân đến hiệu quả kinh tế của đậu trạch.....	59
Đơn vị tính: VNĐ/ha	59
Bảng 3.21. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến tỷ lệ nảy mầm của đậu trạch	60
Bảng 3.22. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến thời gian sinh trưởng của đậu trạch.....	61
Bảng 3.23: Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến động thái tăng trưởng chiều cao cây đậu trạch.....	62
Bảng 3.24: Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây đậu trạch.....	64
Bảng 3.25. Ảnh hưởng của lượng phân đạm đến số lá của đậu trạch.....	65
Bảng 3.26. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến tốc độ ra lá của cây đậu trạch.....	67
Bảng 3.27: Tỷ lệ sâu, bệnh hại lá ở các công thức thí nghiệm	70
Bảng 3.28: Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến một số chỉ tiêu theo dõi quả đậu trạch	71
Bảng 3.29. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến các yếu tố cấu thành năng suất và năng suất quả đậu trạch	72
Bảng 3.30. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến hàm lượng nitrat (NO_3^-) trong quả đậu trạch	74
Bảng 3.31. Ảnh hưởng của liều lượng đạm đến hiệu quả kinh tế của đậu trạch.....	74

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1: Đồ thị năng suất cây trồng và hiệu quả kinh tế của lượng phân bón sử dụng	5
Hình 3.1: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến động thái tăng trưởng chiều cao cây đậu trạch	33
Hình 3.2: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây đậu trạch	35
Hình 3.3: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến số lá của đậu trạch	37
Hình 3.4: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến tốc độ ra lá của đậu trạch	40
Hình 3.5: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân hữu cơ đến một số chỉ tiêu theo dõi quả đậu trạch	43
Hình 3.6: Biểu đồ NSLT và NSTT cây đậu trạch trong vụ Đông - Xuân năm 2013 - 2014 tại Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.....	46
Hình 3.7: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân lân đến chiều cao cây đậu trạch	50
Hình 3.8: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân lân đến tốc độ tăng trưởng chiều cao cây đậu trạch	51
Hình 3.9: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân lân đến số lá đậu trạch	53
Hình 3.10: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân lân đến tốc độ ra lá của đậu trạch	55
Hình 3.11: Biểu đồ ảnh hưởng của lượng phân lân đến một số chỉ tiêu theo dõi quả đậu trạch	57
Hình 3.12: Biểu đồ NSLT và NSTT cây đậu trạch trong vụ Đông - Xuân năm 2013 - 2014 tại Đại học Nông Lâm Thái Nguyên.....	58
Hình 3.13: Biểu đồ ảnh hưởng của liều lượng đạm đến chiều cao cây đậu trạch	63